

herfst 1972

Hij verwacht steeds dat hij verliefd zal worden, dat gevoel heeft hij eigenlijk al sinds hij in Californië is. Of: hij is al verliefd zonder dat hij iemand heeft om verliefd op te zijn, het is gewoon een gevoel, een heftige energie, een onderhuidse verliefdheid die nog geen adres en eigenaar heeft, maar die ligt te wachten, die elk moment kan exploderen. Hij wacht gespannen op de dag dat hij hier in Fairfax, CA een meisje zal ontmoeten op wie hij zijn onstuit-

bare vreugde kan richten. Daarom trekt hij elke avond zijn pak aan, hij wil een goede eerste indruk maken.

In de twee bars die hij frequenteert, verschijnt het meisje niet dat hij de krans van zijn verliefdheid om wil hangen. Wie ze dan ook maar wezen mag. Hij begint te denken dat het door haar moeder komt, dat ze nog bij haar moeder woont, misschien bij haar ouders en dat die haar afraden om alleen of met vriendinnen naar een bar te gaan. Dat kan hij begrijpen, hij stelt zich voor dat ze een zorgzame moeder heeft. Hij besluit al vroeg haar te beschermen, mocht dat nodig zijn, hij wil de fatsoenlijkste man zijn die ze ooit heeft ontmoet. Het helpt niet. Hij verschijnt friskewassen en pas geschoren in pak in de bars; hij laat zich van zijn beste kant zien. Maar ze komt niet.

Maar op een dag is ze er ineens toch. Hij is er niet op voorbereid; dat ben je nooit. De avond ervoor is hij uit geweest met zijn collega's, hij is moe, prikkelbaar, denken doet pijn en hij wil naar huis om te slapen en juist op die dag verschijnt ze eindelijk ten tonele. In zijn vuile werkoverhemd, zijn vuile werkbroek en ondergespatte schoenen harkt hij het asfalt bij elkaar, smeert het gelijkmatig uit voor Brian er vervolgens met de wals overheen zal rijden en zij toetert. Dan kijkt hij op. Ze zit ongeduldig achter het stuur van een lichtblauwe auto verderop in de straat, ze kan er niet langs. Hij weet niet wat hij moet doen, hij haalt zijn schouders op. 'Sorry, we zijn hier aan het werk, je moet omrijden,' probeert hij de vrouw met gebaren duidelijk te maken, maar ze wil het niet begrijpen, ze toetert opnieuw, toetert een paar keer en laat dan de motor razen. Zijn collega's kijken naar hem, ze willen dat hij met haar gaat praten. 'Hallo,' zegt hij, terwijl hij zijn veiligheidshelm optilt bij wijze van groet. 'Je moet helaas omrijden,' zegt hij zo verontschuldigend en vriendelijk mogelijk. 'Ik heb haast,' antwoordt ze kort met haar handen op het stuur. 'Wij ook,' zegt hij. 'Dat interesseert me geen moer.' 'Ons ook niet, eerlijk gezegd,' antwoordt hij, maar ze kan er niet om lachen. Ze toetert weer, al staat hij pal naast haar. 'Ik weet wel dat je er bent,

dus je hoeft niet te toeteren,' zegt hij. 'Hoelang moet ik hier nog wachten dan?' 'Het kan nog wel een paar uur duren,' antwoordt hij eerlijk, terwijl hij naar zijn collega's kijkt die niet echt haast lijken te maken. 'Er staat een bord langs de weg,' voegt hij eraan toe. 'Met WEGWERKZAAMHEDEN erop. Heb je dat niet gezien?' 'Ja, dank je, hoor, dat zag ik wel,' bijt ze hem toe, 'maar dat was er gisteren nog niet.' 'Klopt, toen waren wij er ook nog niet.' Ze weigert naar hem te luisteren en kapt hem af. 'Oké, dit is belachelijk. Er is geen andere weg, je kunt hier niet omrijden, weet je dat wel? Je bent niet van hier, hè?' 'Nee.' 'Dat dacht ik al. Je stinkt naar drank.' 'Sorry. Waar moet je naartoe?' Ze steekt haar hand door het open raam en wijst. 'Mijn moeder woont driehonderd meter verderop. Ik ben op weg naar mijn moeder. Moet je nog meer weten?' Dan wordt hij onzeker. Zijn collega's pauzeren inmiddels, ziet hij, ze drinken water en staan te roken op de stoep. 'Hoe heet je?' vraagt hij. 'Gaat je niets aan,' bitst ze. 'Wat moet ik nu doen? Moet ik gewoon maar weer naar huis gaan, is dat wat je wilt zeggen? Of moet ik mijn auto hier neerzetten en er maar het beste van hopen?' Ze legt haar hand weer op het stuur en toetert opnieuw en ze houdt er pas mee op als hij zijn arm door het raam steekt en haar arm optilt. 'Goed,' zegt hij dan, 'ik zal de auto voor je naar de andere kant rijden.' 'Jij? Waarom moet jij in mijn auto rijden? Dat kan ik net zo goed zelf!' 'Dat moet op een speciale manier gebeuren,' antwoordt hij, ook al is dat niet waar, er is maar één manier om over nieuw asfalt te rijden waar de damp nog vanaf slaat: zo snel mogelijk. 'Dus, wat zeg je ervan?' Ze zegt niets, opent het portier en loopt naar de andere kant om plaats te nemen op de passagiersstoel. Hij gaat achter het stuur zitten, verstelt de stoel en dan wordt hij verliefd. Ze zit naast hem, hij ziet haar schouders, haar nek, maar haar handen geven de doorslag. Ze rusten in haar schoot; het is zijn taak om haar bij haar moeder te brengen.

Jaren later zijn er op die plek nog altijd twee vage sporen in het asfalt zichtbaar, soms rijdt hij erheen om ernaar te kijken, hij

loopt over de stoep en volgt ze tot het eind van de straat, het hele stuk dat hij samen met haar gereden heeft, hun eerste ritje samen, met het gaspedaal diep ingetrapt en een schietgebedje voor de goede afloop. Nog lange tijd daarna kan hij het geluid in zijn hoofd oproepen, het geluid van de loeiende motor, het toerental schiet omhoog en dan haar gegil terwijl de bomen aan weerszijden van hen voorbijvliegen.

Hij heeft haar naar de overkant gebracht, hij wil niet terug naar zijn werk, hij wil niet terug naar de anderen, hij wil dat moment zo lang mogelijk uitstellen. Hij kijkt haar banden na op eventuele beschadigingen, op zijn hurken verwijderd hij stukjes stollend asfalt van haar bumper: 'Wil je met me uit?' vraagt hij zonder enige schaamte, zonder schroom, zonder zich ook maar een seconde af te vragen of hij enige kans maakt.

Ze heet Martha. Hij heeft maar één keer eerder een vriendin gehad, maar hij liegt er een paar bij om hen beiden wat minder onzeker te maken. Het is 1972 en er hangt dat jaar al zoveel leugenachtigheid in de lucht, het is het jaar van het Watergate-schandaal en van zeventien B-52-aanvallen op Noord-Vietnam, de aarde golft onder de luchtdruk en het schijnt dat je vanuit het heelal de inslagen kunt zien, hij denkt dat een leugen meer of minder niets uitmaakt. Zij liegt ook. Haar moeder woont daar helemaal niet, maar haar vriend wel en ze rijdt in zijn auto. Owen is zijn naam vergeten, hij weet niet wat er van hem geworden is, ze vertelt het hem als ze voor het eerst uitgaan. 'Ik wilde niet dat je dacht dat ik beschikbaar was,' zegt ze.

Twee weken later trekt hij bij haar in. Hij heeft geen tijd te verliezen.

1973-1974

Al die seks. Zo ongewoon. En verfrissend. Hij denkt dat hij daar heel goed aan kan wennen.

Ze wonen samen. Zijn werkdag is voorbij, elke dag verheugt hij zich erop om naar huis, naar haar te gaan. Hij loopt langs de hoofdstraat de heuvel op, gaat dan verder over de smalle, kronkelige weg waar de huizen bijna tussen de bomen verscholen liggen en de lucht van de natuur maakt hem duizelig, Montereycypressen en esdoorns, dennen, rode elzen en wilgen, hij loopt onder de kronen van douglassparren en in de schaduw van een sequoia, hij passeert kersenboomgaarden en tuinen vol bloemen omheind door lage groen geverfde houten hekjes. Daarachter, in de tuinen, ziet hij hoveniers druk in de weer met het snoeien van allerlei bomen en struiken en het geluid van hun motorzagen verspreidt zich door het dal. Hij loopt naar het kleine bruin geverfde, verweerde huis op nummer 60 aan Frustuck Avenue, neemt de achtendertig treden van de stenen trap en stapt de deur binnen, schopt zijn schoenen uit en zet ze netjes naast de hare.

De dagen zijn heerlijk identiek: maandagen, dinsdagen, woensdagen, donderdagen en vrijdagen, zaterdag en op zondag eten bij haar ouders in Mill Valley, waar haar moeder met een geruit schort in de keuken over de pannen waakt en haar vader bezorgd voor het grote raam staat te kijken naar de nieuwe rijken van de stad, die met de zoveelste verhuiswagen aankomen en die brievenbussen neerzetten voor hun nieuwe villa's van het type dat hij zich nooit zal kunnen permitteren. De doordeweekse dagen en weekenden rijgen zich aaneen, vijf, twee, vijf, twee, een ritme waarop het makkelijk dansen is; Owen staat de eerste vijf dagen van de week om 06.15 op, zet het koffiezetapparaat aan, gaat naar de badkamer, wast zorgvuldig zijn gezicht en trekt een schone onderbroek aan, hijst zich in zijn werkkleren en loopt terug naar de keuken waar de koffie klaar is, hij neemt een kopje koffie en zijn oranje transistorradio mee naar de veranda voor het huis, gaat onder het afdak zitten en ademt uitkijkend over het dal de ochtendlucht van Fairfax in, luisterend naar het nieuws van half

zeven waarin meegeedeeld wordt wat er zoal in de wereld gebeurd is terwijl zij tussen de bomen van Californië lagen te slapen, en aan het eind komt het weerbericht van die dag. Hij drinkt zijn koffie op en zet de radio uit, gaat weer naar binnen en haalt een extra trui of trekt juist iets uit al naargelang de weersvoorspelling. Hij maakt haar cereals klaar (ze houdt ervan als die drie minuutjes in melk geweekt hebben voor ze gaat eten), kort voordat ze eraan komt, op het moment dat hij hoort dat ze de deur van de badkamer sluit, laat hij een paar aardbeien of stukjes appel in haar schaalte vallen, waarop hij nog net tijd heeft om zichzelf nog een kop koffie in te schenken en samen met haar te genieten van de heerlijke ochtendstilte. Zelf ontbijt hij niet; hij heeft genoeg aan een appel en een uitgebreidere lunch, die hij achttien en een halve minuut later klaarmaakt, op het moment dat zij de deur uitgaat, naar haar auto loopt en richting de brug rijdt, naar San Francisco waar ze als kamermeisje in het Fairmont Hotel werkt. Hij zet de radio weer aan en laat die aanstaan tot ook hij tweentwintig minuten later het huis verlaat en op zijn gemak naar Bolinas Road loopt waar Desmond hem iedere dag op exact hetzelfde tijdstip oppikt.

De middagen, de maaltijden, hij is verantwoordelijk voor het bakken terwijl zij de andere pannen in de gaten houdt, ze doen het samen, iedere week hetzelfde menu, zes gerechten die ze maar één keer per halfjaar veranderen, en de zondagse maaltijd buitenshuis die aangeeft dat er weer een week voorbij is. Ze vinden het prettig dat ze niet na hoeven te denken over wat ze zullen gaan eten, dat ze daar geen dagen, middagen aan kwijt zijn; hij doet boodschappen als hij van zijn werk komt, sleept de tassen vanuit het centrum de heuvel op naar de Frustuck Ave, hij is al aan het koken als hij haar de auto hoort parkeren onderaan bij de trap en hij zet het fornuis aan op het moment dat hij haar voetstappen hoort naderen. Hij is groenten aan het snijden wanneer zij haar jas ophangt en hij vraagt haar hoe haar dag was, op deze manier houden ze veel tijd over, ze hoeven niet met een lege maag

hun tijd te verdoen met besluiten nemen en het voeren van frustrerende discussies; ze eten en praten, luisteren naar de radio en zijn blij met elkaar, hij staat op om nog wat water voor haar te halen of een fles wijn open te trekken terwijl hij iets vertelt over de straten waarin hij aan het werk is geweest, hij houdt van haar zoals ze daar zulke grote porties naar binnen werkt dat je je afvraagt waar ze het allemaal laat, dat kleine vrouwtje, die garnaal. Maar hij weet hoe zwaar haar werk is en dat ze overdag amper een minuut kan zitten, ze moet zóveel hotelkamers schoonmaken, zóveel bedden verschonen en opmaken, kamers opruimen en oppervlakken afnemen, kleden reinigen, handdoeken vervangen en prullenbakken legen en je kunt je niet voorstellen in wat voor toestand zakenlieden in smetteloze pakken hun kamers achterlaten, smerig en vol vlekken, de meeste kennen geen schaamte; ze doet de kamerdeuren open en ziet de achterkant van de façades, de werkelijkheid achter de coulissen die geen van de zakenlieden graag laat zien op het moment dat ze ergens in de stad de hand schudden van hun net gearriveerde gasten aan de vooravond van een vergadering die zo belangrijk is dat niemand zich druk maakt over een eerste klasvliegticket van Tokio of Londen en een tweedaags bezoekje aan San Francisco, het gaat om veel geld, een veelbelovende toekomst voor beide partijen, kortstondige onderhandelingen over een langdurige samenwerking, maar als je de vingers van de gasten via de beslissende, exclusieve handdruk en de daaropvolgende handtekening in omgekeerde richting volgt, omhoog langs de mouwen van hun dure overhemden, langs hun geborstelde, pluisvrije revers en keurige kapsels, langs hun glimmende Italiaanse schoenen en sokken van Egyptisch katoen, helemaal terug langs hun eigen voetsporen tot in hun kamers in het Fairmont, dan tref je al het andere aan: kamers vol rondslingerende kleren alsof hun koffers bij aankomst ontploft zijn, opgeblazen door een stel rebelse pubers, overhemden en stropdassen op de grond, bespat met alcohol nadat de gast de voorgaande avond uit pure eenzaamheid de minibar geplunderd heeft, onder-

broeken op de merkwaardigste plekken, met of zonder duidelijke remsporen, pornoblaadjes en opgedroogd zaad op zittingen van stoelen en banken, gebruikte condooms met vloeibare inhoud en sporen van buitenechtelijke bezoeken van meerdere personen tegelijk, vergeten artefacten en een enkele polaroidfoto die nooit in een fotoalbum terecht zal komen, plus cocaïne, potjes Quaalude en een halve apotheek uitgesteld op de bevuilde wastafel, om bij voetschimmel en anale jeuk, haaruitval, emfyseem en bronchitis meteen het juiste middel te kunnen grijpen, gebruikte maandverbandjes en insulinespuiten die pal naast het afvaemmertje gegooid zijn; afgeknipte nagels in de asbak en af en toe zie je de uitvloeijsels van nervositeit en angst, sporen van braaksel en diarree, ruik je de scherpe stank van urine en sta je oog in oog met het zichtbare bewijs dat de gast niet in staat was of in het geheel niet geprobeerd heeft om de toiletpot te raken. Daarmee is niet gezegd dat alle kamers er zo uitzien, zeker niet, de meeste gasten houden hun kamers netjes en hun koffers blijven dicht, maar de mentale cartotheek van de lelijkheid van het bestaan dat het schoonmaakpersoneel in de loop der jaren aanlegt, is immens, die kraakt onder zijn eigen gewicht en je kunt je afvragen of dat komt omdat zakenlui en filmsterren niet in staat zijn om de onzichtbare kamermeisjes als echte mensen te zien met hun eigen hygiënische voorkeuren in plaats van ze te beschouwen als een soort kaboutertertjes voor wie ze een fooi achterlaten op het bed, als een ritueel, in de hoop dat het hun geluk zal brengen in die andere werkelijkheid buiten het hotel, of dat het komt omdat ze juist op deze manier gezien willen worden, dat ze stiekem door iemand uitgekled willen worden die hen hoe dan ook nooit met hun ware ik zal confronteren, dat hun smerige kamers het levende bewijs zijn van alle onderdrukte agressie die ze in zich dragen, de teleurstelling en gelatenheid, de wanhoop en zelfvernederings, misschien dat ze willen dat iemand hen zo ziet; zo nu en dan laat iemand ook weleens duidelijk zichtbaar een brief of een aantekening op het bureau liggen, een vel hotelbriefpapier met een paar woorden

erop gekrabbeld, niet bedoeld voor het kamermeisje maar toch opzettelijk zo neergelegd dat ze het ziet en ze, gezien de strekking van de inhoud, de politie wel moet inschakelen. Een heel enkele keer wordt een gast onder een laken zijn kamer uitgedragen. Het is zwaar werk, of ze nu nette gasten heeft of niet, daarom probeert hij haar middagen licht te maken, hij zorgt ervoor dat ze genoeg eet, ze praten over al die geweldige gasten die ze dagelijks ook ontmoet, in de gangen, in de kamers, in de suites, de gasten die van haar baan een goede, een leuke baan maken, ondanks alles: gezinnen, bemiddelde toeristen, anonieme zakenlieden uit Europa en Azië en de sterren: Peter Sellers, Barbra Streisand, Burt Reynolds, Diane Keaton, Shelley Duvall, Sydney Pollack en Yul Brynner, ze heeft ze allemaal ontmoet, Truffaut heeft haar om een vuurtje gevraagd voor de deur van kamer 402 en Leonard Cohen heeft poëzie aan haar voorgelezen op kamer 527 en haar een gesigneerd exemplaar gegeven van *The Energy of Slaves* met de opdracht: *To Martha, I could have loved you if you weren't already loved, that would have been an easy task. But now that I know that you're already loved I must leave with my heaviest boots on. These boots weren't made for walking, but for sticking around. Passionately yours, Leonard.*

Owen geniet van de sleur, van hun vaste gewoontes, na het eten kijken ze tv of luisteren ze samen naar muziek in de woonkamer; zijn lp's en de rest van zijn bezittingen bevinden zich nog altijd aan de andere kant van het land, in een opslagruimte in New Jersey, hoe vaak niet is hij van plan geweest om ze te gaan halen, nog vaker heeft hij het uitgesteld, zichzelf voorgehouden dat het ook het volgend jaar wel kon, in het voorjaar, als hij vond dat hij genoeg geld voor die reis had, het is duur om heel de VS over te vliegen, meer dan een jaar huur, bovendien vindt hij de gedachte alleen al vervelend, hij weet niet of hij wel terug wil naar New York, weet niet wat dat met hem zal doen; de gedachte terug te gaan staat hem tegen. Daarom draaien ze vooral haar muziek, Fairport Convention en The Byrds, Love, Simon & Garfunkel,

The Band; ze houdt het meest van folkrock en hij mist zijn jazz-platen, de paar lp's die hij opnieuw heeft gekocht, draait hij zo vaak dat ze inmiddels protesteert als hij er voorzichtig mee komt aanzetten. 'Lieverd,' zegt ze ontwapenend, 'ik weet niet of ik vandaag weer solo's met applaus aan kan.' Op zaterdag rijden ze naar San Francisco en gaan naar de boekwinkel op Columbus, ze lopen de platenzaken in waar hij fanatiek op zoek gaat naar de platen die het belangrijkste voor hem waren (en die hij zelden vindt), ze gaan naar de bioscoop of naar Berkeley, naar vrienden in Richmond of nergens naartoe, soms rijden ze gewoon een stukje, met de ramen open, door Marin, langs de kust; soms parkeren ze de auto ergens en gaan ze de natuur in, lopen door Muir Woods, laten de gemarkeerde paden achter zich, lopen tussen de eeuwenoude sequoia's door tot ze geen stemmen van andere wandelaars meer horen en hij niet meer weet waar hij is, het is midden op de dag en toch is het donker, ze lopen onder het dichte bladerdek en tussen de hoge stammen door over de bosgrond, over rotte wortels en passeren kleine beekjes, gaan heuvels op en dan steeds dieper het bos in, het doet hem aan bepaalde plekken van vroeger denken en hij voelt zich er niet prettig; hij pakt haar hand stevig vast en zegt: 'Misschien moeten we zo omkeren.' Ze antwoordt slechts: 'Ik weet precies waar we zijn, het is niet ver meer.' Ze heeft gelijk, elke keer weer, ze heeft altijd gelijk en net voor hij wil stoppen en haar wil beetpakken om op autoritaire toon te zeggen 'nu keren we om', zijn ze ineens het bos uit en als hij verder loopt over het pad, ziet hij dat hun auto vlakbij staat: ze zijn weer terug.